

בעזרת השם יתברך. אך ורק לשם שמים. למיפרק קוב"ה ושכינתיה וישראל מגו גלותא. עיין בזהר הקדוש כי תצא רפ"א. לתקון השכינה הקדושה, ולתקון כל ישראל עם השם. לשון הרמח"ל. ולעשות נחת רוח גדול לבורא יתברך שמו. לשון היסוד ושורש העבודה.

מזמור לאסף לשולחן שבת פ' שלח מס 81 מהדורת ביקורת ב
ע"פ הרמב"ן: "וכאשר תקום מן הספר תחפש באשר למדת אם יש בו דבר אשר תוכל לקיימו" וכן משמע בזהר הקדוש ויקרא דף נג: ד"ה ר"י

לסעודה הראשונה

כאשר יהודי רואה יהודי אחר נענש צריך להתעורר לקחת מוסר ואם אינו עושה כן עונשו גדול

פרק יג פסוק ב: רש"י שלח לך אנשים. למה נסמכה פרשת מרגלים לפרשת מרים, לפי שלקתה על עסקי דבה שדברה באחיה, ורשעים הללו ראו ולא לקחו מוסר (במ"ר טז, ו): עכ"ל. השם יתברך העניש את מרים באופן שכולם ידעו שנענשה (כמו שכתוב (במדבר יב יד) תסגור שבעת ימים מחוץ למחנה ואחר תאסף) כדי שכולם יראו ויקחו מוסר, כמ"ש בדברים (יז יג) וְכָל הָעָם יִשְׁמְעוּ וַיֵּרְאוּ וְלֹא יִזְדּוּן עוֹד.

בעזרת השם יתברך מכאן למדנו שכאשר יהודי רואה יהודי אחר נענש, צריך להתעורר לקחת מוסר, ואם אינו עושה כן עונשו גדול.

נתפכל להשם יתברך ששוכה לקיים את מה שלמדנו, וכדאי להתפכל דרך תחנונים וכלב ונדרבה:

רבנו של עולם, יהי רצון מלפניך, שתתפכל עמך ישראל, בנך אהובך הקדושים, לדעת, לאכור, ולהשיב אל ליבי, שכאשר יהודי רואה יהודי אחר נענש, צריך להתעורר לקחת מוסר, ואם אינו עושה כן עונשו גדול, ועל ידי זה אם אראה יהודי נענש אזכה לעורר עצמי ולקוות מוסר.

רש"י ויקרא משה להושע וגו'. התפלל עליו, ייה יושיעך מעצת מרגלים (במ"ר טז, ט. יח, כא): לא זכיתי להבין מדוע לא התפלל על כל המרגלים, בעזרת השם יתברך מכאן למדנו שצריך שתהיה לאדם זכות שיתפללו עליו, וכנראה שרק ליהושע היתה הזכות.

פסוק כב: ויבא עד חברון. פרש"י כלב לבדו הלך. ולזכיתי להבין מדוע לא כתוב שמו בפירוש.

ראוי לכל אחד להתעורר מדברי הגמרא הקדושה ולהתחזק בשמירת לשונו.

פרק יד פסוק כב: וינסו אתי זה עשר פעמים ולא שמעו בקולי. איתא בגמרא הקדושה ערכין טו. שכן מצינו שלא נחתם גזר דין על אבותינו במדבר אלא על לשון הרע שנאמר וינסו אותי זה עשר פעמים וגו'. ופרש"י: גזר דין: שלא ליכנס לארץ.

בעזרת השם יתברך ראוי לכל אחד להתעורר מדברי הגמרא הקדושה ולהתחזק בשמירת לשונו.

נתפכל להשם יתברך ששוכה לקיים את מה שלמדנו, וכדאי להתפכל דרך תחנונים וכלב ונדרבה:

רבנו של עולם, יהי רצון מלפניך, שתתפכל עמך ישראל, בנך אהובך הקדושים, לדעת, לאכור, ולהשיב אל ליבי, דברי הגמרא הקדושה בערכין שכן מצינו שלא נחתם גזר דין על אבותינו במדבר אלא על לשון הרע, ועל ידי זה אזכה להתעורר ולהתחזק בשמירת לשוני, בכל יום תמיד כל ימי חיי.

פסוק מא: ויאמר משה למה זה אתם עוברים את פי השם והיא לא תצליח. בעזרת השם יש לבאר אם אדם משתדל לפרנסה ולכל דבר באופן שעובר על רצון השם יתברך לא יצליח.

נתפכל להשם יתברך ששוכה לקיים את מה שלמדנו, וכדאי להתפכל דרך תחנונים וכלב ונדרבה:

רבנו של עולם, יהי רצון מלפניך, שתתפכל עמך ישראל, בנך אהובך הקדושים, לדעת, לאכור, ולהשיב אל ליבי, אם אדם משתדל לפרנסה ולכל דבר באופן שעובר על רצון השם יתברך לא יצליח.

לסעודה השניה:

שתי הערות חשובות בדין לשון הרע לתועלת:

הערה א: כיון שמספר לתועלת, מספיק כדי להתיר לספר, או שיש תנאים נוספים?

בעזרת השם יתברך נקדים הקדמה, ראובן שואל את חבריו שמעון: בשכונתנו פתחו חנות חדשה שמוכרים בשר מוכן לאכילה, האם מותר לי לקנות מהם? שואל שמעון: המדובר בבשר עגל? עונה לו ראובן כן, מכריע שמעון אם כן מותר לך לקנות ולאכול, האם שמעון צודק?

הרי כל עוד אין פיקוח על החנות יתכן ששחטו בסכין שאינה כשרה, ויתכן שהעגל טריפה, ויתכן שבישלו בשבת, ויתכן שבישלו על ידי נכרי, ולכן לא מספיק שהבשר עגל.

כלפי מה הדברים אמורים? החפץ חיים כתב בהלכות לשון הרע כלל י **8 תנאים** להתיר לשון הרע לתועלת, ומשמע שאם לא ימולאו 8 התנאים אין היתר, ועל כן מי שאומר וכל שכן מפרסם ברבים שמותר לספר לשון הרע לתועלת דומה למי שאומר מותר לאכול מהבשר הנ"ל. (ולצערינו הדבר מצוי בזמנינו מאוד, שחושבים שכל דיבור לתועלת מותר)

הערה ב: כמה תנאים יש להיתר לשון הרע לתועלת?

כמה ממחברי זמנינו (ספרים וקונטרסים) כתבו שלשון הרע לתועלת מותר אם ימולאו 7 תנאים. ואחר המחילה מכבוד תורתם, יש לעיין בדבר.

זה לשון החפץ חיים בכלל י סעיף א: אם אָחד רָאָה

על כן לפני שאדם מדבר לשון הרע לתועלת ישים לבו שלא חסר שום תנאי **מ 8 התנאים** שכתב החפץ חיים.

נתפסל להשם יתברך שזוהי לקיים את מה שכתבנו, וכדאי להתפלל דרך תחנונים וכלל לשפר ונדרה:

רבונו של עולם, יהי רצון מלפניך, שתתפסל עמך ישראל, בנך אהובך הקדוש, להזהר מאוד בשמירת הלשון ואם ברצוני לדבר דיבור גנאי לתועלת תעזורי לבדוק אם לא חסר תנאי משמעות התנאים שכתב החפץ חיים.

פרק טו פסוק לח: ועשו להם ציצית. לא זכיתי להבין כיון שפתח בלשון ואמרת אליהם מדוע לא סיים תעשו לכם ציצית.

מתוך הספר מזמור לאסף על מסכת שבת דף לא.
שיכני השם יתברך ברוב רחמיו וחסדיו.

הם שמתעסקים בעולם הזה להוליד בנים, שאותם בנים שהשאירו, בגללם יש להם שכר טוב בעולם הזה ובגללם יורשים אבותיהם חלק בעולם ההוא

אמר רבא בשעה שמכניסין אדם לדין אומרים לו וכו' עסקת בפריה ורביה: זה לשון הזהר הקדוש וישב דף קפו: טובים השנים מן האחד אשר יש להם שכר טוב בעמלם, אליו אינו דמתעסקין בהאי עלמא לאולדא בנין. דאינו בנין דשבקו, בגיניהון אית לון אגר טב בההוא עלמא, ובגיניהו נרתין אבהו דלהון חולקא בההוא עלמא ואוקמוה.

תרגום: טובים השנים מן האחד אשר יש להם שכר טוב בעמלם - אלו הם שמתעסקים בעולם הזה להוליד בנים, (ביאר המתוק מדבש אלו איש ואשתו שמשתדלים להוליד בנים) שאותם בנים שהשאירו, בגללם יש להם שכר טוב בעולם הזה ובגללם יורשים אבותיהם חלק בעולם ההוא, ובארוהו.

נתפסל להשם יתברך שזוהי לקיים את מה שכתבנו, וכדאי להתפלל דרך תחנונים וכלל לשפר ונדרה:

רבונו של עולם, יהי רצון מלפניך, שתתפסל עמך ישראל, בנך אהובך הקדוש, להתעסק בעולם הזה להוליד בנים ובגללם יורשים שישארו יהיה לנו שכר טוב בעולם הזה, ובגללם יורש חלק בעולם ההוא.

נהנית מהעלון? הזכות שלך לסייע בהוצאות הדפוס בטל: 0548467992.
לע"נ מרים בת עישה ע"ה לבית משפחת מסס לשמיעת שיעורים

073-371-82-54 מאד מרתקים ומחזקים:

חיזוקים הנהגות ותפילות לבנות ישראל בשלוחה 37

העמוד היומי מסכת שבת שלוחה 61

לע"נ ר' חיים בן מרקדה ז"ל. רצוי לראות את הספר מזמור לאסף עמ"ס סוכה ביצה ראש השנה (כ330 לקחים ותפילות מתוך הגמרא) באוצר החכמה **גירסאות 21 - 22** תזכו למצוות ולכל הברכות.

אדם, שעשה עולה לחברו, כגון שגזלו או עשקו או הזיקו, בין אם הנגזל והנזק יודעים מזה או לא. או שבישו, או שצערו והונה אותו בדברים. ונודע לו בברור, שלא השיב לו את הגזלה ולא שלם לו את נזקו ולא בקש פניו להעביר לו על עונו, אפלו ראה דבר זה ביחידי, יכול לספר הדברים לבני אדם כדי לעזר לאשר אשם לו ולגנות המעשים הרעים בפני הבריות, אך יזהר, שלא יחסרו אלו השבעה פרטים, שנבארו בסמוך. עכ"ל.

מפורש בחפץ חיים שאחרי שנודע לו בברור שלא השיב את הגזילה וכו' צריך שלא יחסרו עוד **7 תנאים, כלומר ששך הכל יש 8 תנאים**. (ושלשה ממחברי זמנינו שליט"א אמרו שיתקנו במהדורה הבאה)

ואגב נביא את התנאים הנוספים שכתב שם וזה לשונו:

2. שיראה זה הדבר בעצמו, ולא על ידי שמיעה מאחרים, אם לא שנתברר לו אח"כ, שהדבר אמת.

3. שיזהר מאד, שלא יחליט תכף את הענין בדעתו לגזל ועשק או להזק וכיוצא בזה, רק יתבונן היטב את עצם הענין, אם הוא על פי דין בכלל גזל או הזק.

4. שיוכיח את החוטא מתחלה ובלשון רכה, אולי יוכל להועיל לו, ויטיב על ידי זה את דרכיו, ואם לא ישמע לו, אז יודיע לרבים את אשמת האיש הזה, מה שהזיד על רעהו. (ואם יודע בו, שלא יקבל תוכחתו, יבאר לקמו, אם ירצה ה', בסעיף ז')

לסעודה השלישית:

5. שלא יגדיל העולה יותר ממה שהיא.

6. שיכון לתועלת, וכמו שנבאר לקמן בסעיף ד', ולא להנות, חס ושלום, מהפגם ההוא, שהוא נותן בחרו, ולא מצד שנאה, שיש לו עליו מכפר.

7. אם הוא יכול לסבב את התועלת הזאת גופא (עצמה) בעצה אחרת, שלא יצטרך לספר את ענין הלשון הרע עליו, אזי בכל גוני אסור לספר.

8. שלא יסובב על ידי הספור הזק להנדון יותר מכפי הדין, שהיה יוצא, אלו הועד עליו באפן זה על דבר זה בבית דין, ובאור דבר זה עין לקמן בהלכות רכילות בכלל ט', כי שם מקומו.

סימן לזכור את 8 התנאים: ששתיק"ה יפ"ה:

שיתברר. (שלא החזיר לו הגזלה) שיתבונן. (שזה באמת גזל וכו') תועלת. (יכיון לתועלת) יסבב. (אם אפשר לסובב בדרך אחרת, אסור) קו משקולת. (שלא יגדיל העולה) הדין. (שלא יצא היזק יותר מכפי הדין) יראה. (בעצמו, או שהתברר שהעניין אמת) פלוני הוכחה. (קודם הדיבור יוכיחו) (ועיין בספר עיקרי דינים עמוד טז)

(ואין לפסוק מכאן הלכה למעשה, כיון שיש פרטים רבים נוספים בהלכה זו המובאים בחפץ חיים ובבאר מים חיים עיין שם)